

Artikelarkiv Arvesølv 2010

Da Munkebo fik sin hal

af **Svend Erik Klint Jensen**

Da Lindøværftet blev etableret i Munkebo i 1957 og fortløbende udbygget, begyndte en tilsvarende vækst i Munkebo. Indbyggertallet steg eksplosivt. Der skulle bygges boliger, veje og gader. Gaderne blev forlænget efterhånden, som behovet opstod, og forretningernes antal skulle øges. Det væltede ind med skolebørn, og kommunalbestyrelsen måtte hæsblæsende forsøge at følge med for at skaffe de fornødne undervisningslokaler, og hvad dertil hører. I takt med disse krævende opgaver opstod et stigende behov for udfoldelsesmuligheder i fritiden for børn og unge.

Det var derfor et kvantespring for idrætten, da Munkebo den 1. november 1969 kunne indvie en efter datidens forhold stor og flot idrætshal. Det var kvalitetsbyggeri med mål, så hallen kunne matche alle topkampe og internationale sportsbegivenheder. Efter den tids standard var tilskuerforholdene ganske imponerende. Det var et byggeri, der blev gennemført ved et forbilledligt samarbejde, hvor såvel professionelle som frivillige arbejdede side om side i bestræbelserne på at gennemføre projektet. Glæden og tilfredsheden med det realiserede halbyggeri kom da også til udtryk i en stor indvielsesfest, og næsten som i eventyret festede man i 3 dage og nætter.

Det fremgik af programmet for festen, at det effektive indsamlingsudvalg pressede de sidste kroner ind til hallen, idet der kun var gratis adgang indtil kl. 20.00 den 1. november. Det forhindrede dog ikke, at hallen var fyldt med glade og tilfredse mennesker alle tre dage – og overvejelserne om brandmyndighedernes loft på tilskuertal var flere gange oppe at vende i halbestyrelsen.

Denne halindvielse var en af milepælene i Munkebos historie, og jeg kan endnu fornemme en stopfyldt sal istemme sangen: "Nu velkommen enhver under ungdommens tag". Og den officielle del afsluttede med Skjoldborgs gamle, men stadig relevante: "Ja, vi mødes alle unge". Det var en oplevelse, jeg nødtigt ville have været foruden, men forud var gået lang tid og mange drøftelser, inden man nåede dertil.

Disse drøftelser begyndte allerede i 1964/65. Skolekommissionens formand

HALINDVIELSE
I DAGENE 1. - 2. og 3. NOVBR.

LØRDAG DEN 1. NOVEMBER
 Kl. 10.00-12.30 Reception
 Kl. 12.30-13.00 Værdiercenter spiller, modens gæster går på plads
 Kl. 13.00-15.10 Officielle taler mellem tilmeldte underholdere
 Kl. 15.10-15.30 Officiel åbning af hallen
 Kl. 15.30-17.30 Officiel åbning af hallen
 Kl. 17.30-19.30 Officiel åbning af hallen
 Kl. 19.30-21.30 Officiel åbning af hallen
 Kl. 21.30-23.30 Officiel åbning af hallen

DIRCH PASSER Show
 m. Ulla Pia og Jørgen Gramsørdts orkester
 Kl. 21.30-23.30 Officiel åbning af hallen

Stort BAL
 Kl. 21.30-23.30 Officiel åbning af hallen

MIDNIGHT SOUND SPILLER
 Kl. 21.30-23.30 Officiel åbning af hallen

Søndag d. 2. november
 Kl. 10.00-12.00 UNGDOMSHANDICAP
 Kl. 12.00-14.00 UNGDOMSHANDICAP
 Kl. 14.00-16.00 UNGDOMSHANDICAP
 Kl. 16.00-18.00 UNGDOMSHANDICAP
 Kl. 18.00-20.00 UNGDOMSHANDICAP
 Kl. 20.00-22.00 UNGDOMSHANDICAP
 Kl. 22.00-24.00 UNGDOMSHANDICAP

Mandag d. 3. november
 Kl. 19.00-21.00 Børne- og Ungdoms Show
 Kl. 21.00-24.00 POPBAL FOR DE UNGE
 Kl. 24.00-26.00 POPBAL FOR DE UNGE

Verner Svensson var den absolutte primus motor i halprojektet. Verner Svensson, som tillige var medlem af kommunens sportsudvalg, kom en dag ind på skolens kontor for at drøfte opførelse af en idrætshal i Munkebo. Han havde forinden diskuteret dette spørgsmål med Idrætsringens bestyrelse og andre interesserede. Derefter blev der sammensat et selvbestaltet haludvalg med repræsentanter fra Idrætsringens bestyrelse og kommunens sportsudvalg, ligesom adskillige andre interessenter kom med i det. Der blev nedsat et forretningsudvalg bestående af Verner Svensson, Poul Ankjær og Jens Jylov, og jeg blev udpeget som sekretær for forretningsudvalget.

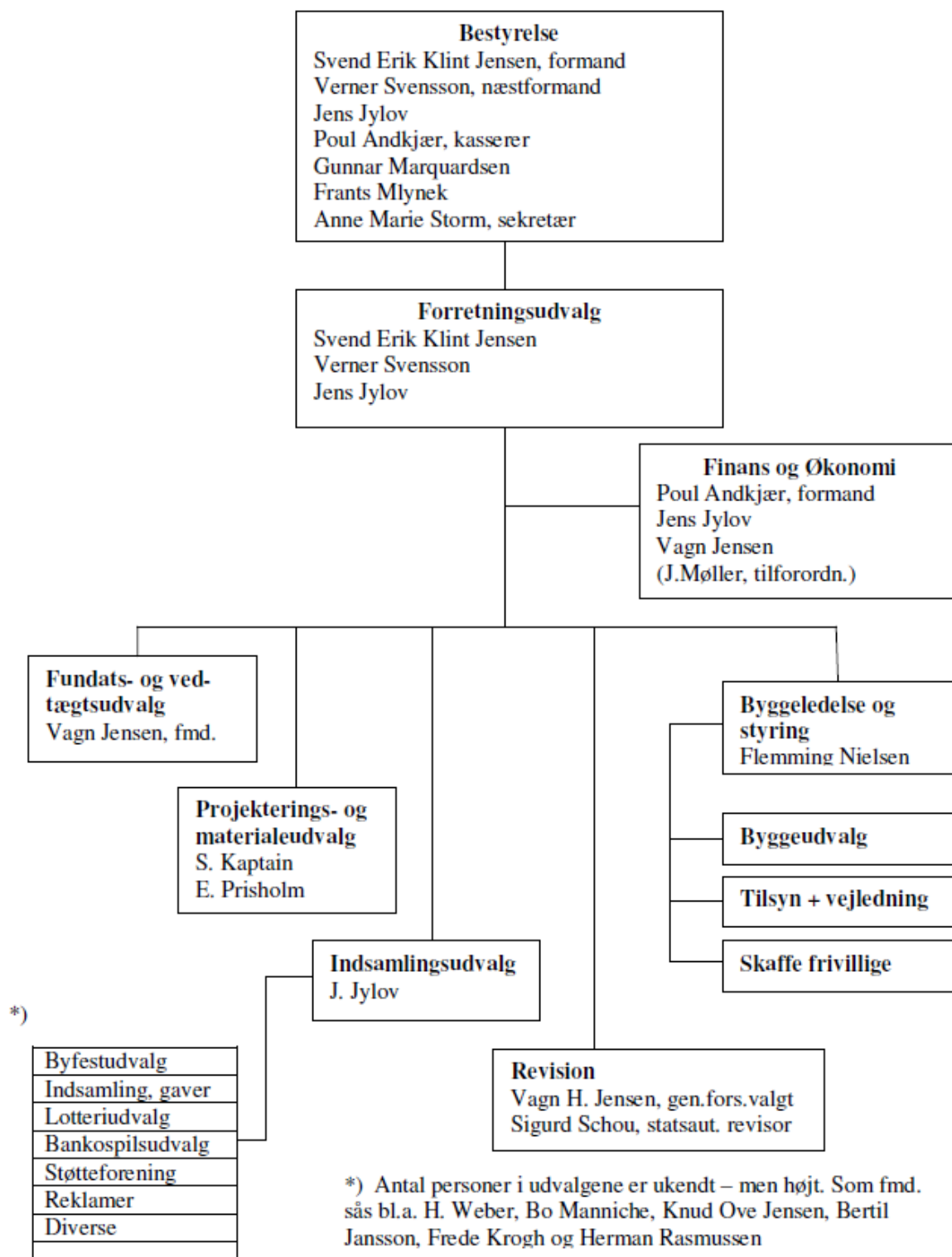

Luftfoto fra 1962 af Fjordvejs vestlige ende. Øverst til højre ses grusgraven, hvor idrætshallen og senere svømmehallen blev bygget. Den nye amtsvej over Kølstrupvej nederst til venstre er endnu ikke helt færdig.

Forretningsudvalget fik til opgave at kortlægge behov og udarbejde budget, der skulle bruges for at få overblik over projektets omfang og muligheder. Vi skulle også opbygge en organisationsplan.

Der var naturligvis mange mennesker i denne organisation, hvor Idrætsringens og foreningernes bestyrelser blev nøglepersoner. Handelsstandsforeningen stillede sig også til rådighed. Lærerne, tandlæge, politi, sagfører, læge, kommunale embedsmænd og flere håndværksmestre/firmaer leverede frivilligt arbejde og indgik derfor også i organisationsplanen. Værftsfolk med håndværksmæssig ekspertise deltog ligeledes i stort tal. Den opbyggede organisation skulle nu realisere alle drømmene – skaffe penge, tegninger, arbejdskraft, ansøge om godkendelser, tegne forsikringer o.s.v. Generelt vil jeg sige, at det var et særdeles gennemorganiseret og velplanlagt projekt, og hvis det kunne gennemføres, var man enige om, at det skulle være kvalitet hele vejen igennem.

Organisationsplan for Munkebo Idrætscenter
Bestyrelse og ledere valgt på gen.forsamling 18.3.1968

Det var stramt styret. Alle job blev ”kørt”, som var de vellønnede og med et stort ansvar, men ”belønningen” var lidt skældud i ny og næ samt at få lov til at være med til at skabe bedre fritidsfaciliteter for Munkebos borgere.

Det var som tidligere nævnt et projekt, hvor frivillig og lønnet arbejdskraft arbejdede forbilledligt side om side. Der var også håndværksmestre, der udførte frivilligt arbejde om aftenen. Endelig skulle fagforeningerne tolerere dette sammensu-

rium. Det var borgmester Axel Jørgensen, der bragte disse forhandlinger igennem ud fra argumentationen, at forudsætning for, at der ville blive arbejdspladser, var, at halbyggeriet blev en realitet, og det ville kun blive tilfældet, hvis den frivillige arbejdskraft kunne være med til at gøre halbyggeriet billigere.

Det er nævnt, at udvalgene var stramt styret. Som eksempel kan jeg nævne Finansudvalget, som var det eneste udvalg, der overhovedet kunne give tilladelse til, at der blev givet penge ud. De øvrige udvalg måtte kun skaffe penge til projektet og sende dem direkte til Finansudvalget. Underudvalgene måtte dog gerne "købe ind" til hallen, hvis de kunne få tingene gratis. Det lyder som en morsomhed, men der blev faktisk givet mange donationer til hallen ad denne vej.

Den eneste dispensation blev givet den sidste måned, inden hallen stod færdig, hvor byggelederen Flemming Nielsen - uden rekvisition - kunne købe øl til den frivillige arbejdskraft ved direkte henvendelse til brugsuddeler Olav Nielsen i Munkebo Brugsen. Da vores kasserer efter halindvielsen henvendte sig i Brugsen for at betale, meddelte Olav Nielsen, at det var Brugsens bidrag til halbyggeriet.

Hidtil var arbejdet foregået i haludvalget og underudvalgene, men den 8. marts 1968 dannedes så den selvejende institution Munkebo Idrætscenter efter vedtægter, som lovudvalget havde udarbejdet. Det første repræsentantskab bestod af 32 personer, idet haludvalgets medlemmer skulle være med. Desuden blev der nedsat en bestyrelse på 7 medlemmer.

Repræsentantskabet besluttede den 15. maj 1968, at hallen skulle bygges, og det nedsatte haludvalg med opbygget organisation fortsatte. Haludvalget, der suppleredes med medlemmer fra repræsentantskabet, fortsatte som bestyrelse. Da der skulle være personsammenfald, blev jeg valgt til formand for både repræsentantskab og bestyrelse. Repræsentantskabet besluttede, og alle de hidtidig værende udvalg tiltrådte, at man skulle fungere til hallen var færdig.

Ejendomsselskabet Lindø A/S og ingeniørfirmaet Axel Nielsen, Odense stod for udarbejdelsen af udbudsmaterialet til halbyggeriet, og lørdag den 1. juni 1968 blev halbyggeriet udbudt i licitation, som blev afholdt den 5. juli 1968 kl. 15.

Den 24. september tog borgmester Axel Jørgensen det første spadestik, jeg tog det andet i kraft af formandskabet for byggeriet, og en gravemaskine fra Munkebo Murer- og Entreprenørfirma, bemannet med en repræsentant for den frivillige arbejdskraft, fuldendte symbolikken og tog det tredje. Rejsegildet fandt sted den 24. februar 1969, selve indvielsen den 1. november 1969 og ibrugtagningen umiddelbart efter.

Borgmesteren, Klint Jensen og gravemaskinen tager de tre første spadestik til halbyggeriet.

Økonomi

Frivilligt arbejde	16.000 timer omregnet til 200.000 kr.
Tilskud fra A.P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formaal	750.000 kr.
Renteindtægt fra A.P.Møller donationen	3.600 pr. måned
Sagfører Møller, Munkebo	Ingen honorar
Ejendomsselskaber Lindø A/S (tilsyn, tegninger m.v.)	Ingen honorar
Ingeniørfirmaet Axel Nielsen, Odense	Stærkt reduceret honorar
Gave fra Ejendomsselskaber Lindø A/S	Transformatorhuset ved hallen
Kommunen	Støtte pengebeløb + grund
Kommunen ved indvielsen	Yderligere 10.000 kr.
Indsamlinger i alt	Ca. 200.000 kr.
Hallens pris	Ca. 2,8 mio. kr.

Oversigt over byggeprojektets samlede pris og finansiering

Som jeg oplevede byggeriet

Min hidtidige beretning har været en gennemgang af projektet ud fra faktuelle data. Men da jeg selv har så mange minder fra talrige møder og diskussioner fra projekterings- og byggefasen, vil jeg gerne som afslutning fortælle lidt af historien, som jeg oplevede den.

Da vi kom til Munkebo i august 1962, kunne man endnu skimte lidt af det gamle bysamfund samtidig med, at alt det nye skød op. Dræby var den gamle hovedby med skole, telefoncentral, madrasfabrik, slagter, bager, læge, dyrlæge og gårde i drift. Husmandsforening og gymnastikforening holdt juletræ. De store gårde forærede juletræ til skolen. Sognefogeden boede i Dræby. Slagter, Hinds-holm Bryggeri, bager, fiskemand og mælkeemand kom endnu fra dør til dør og solgte deres varer. Vi blev inviteret til konfirmationsfester sammen med præsten endnu nogle år, men Dræby trængtes tilbage, politistation, rådhus og butikker lå nu i Munkebo.

Munkebo Centralskole var blevet bygget i 1958 men måtte fortsat udbygges, for børnetallet steg. I 1963 ansattes f.eks. 15-16 lærere, og der var stadig lokalemangel. Efter min ankomst blev jeg hurtigt formand for Idrætsringen, der var en sammenslutning af idrætsforeningerne i byen. Jobbet bestod i den periode væsentligt i at lave en rimelig fordeling af lokaler mellem de trængte foreninger, der havde et behov. Vi havde kun én fodboldbane og én gymnastiksal på 8,5x12,5 m, så forholdene var kaotiske også for foreningerne.

En ny skole, Troelskærskolen, blev taget i brug i 1964, og jeg blev udnævnt til inspektør. Verner Svensson var dengang skolekommissionsformand og kom jævnligt på skolen. En dag sagde han, at nu skulle man i gang med et halbyggeri nede i grusgraven, hvor også fodboldbanerne ville blive placeret. "Ja, så skal vi vel også have svømmehal, isstadion og lysanlæg", slyngede jeg ud uden at tage situationen helt alvorligt. "Ja, og du skal være med", sagde Verner Svensson. Så blev jeg alvorlig. Vi var fortsat ved at bygge Troelskærskolen, og jeg syntes, at

jeg var i døgndrift allerede, men Verner sagde, at jeg bare skulle være sekretær for ham, så han kunne passe sit arbejde på Lindø. Jeg kunne ikke undslå mig, og jeg vidste heldigvis ikke, hvad der ventede mig.

Verner Svensson havde sonderet situationen og fået foreninger og topfolk på værftet til at forestå ledelse af de forskellige områder. Derefter blev der udarbejdet en organisationsplan, og der blev afholdt et afsluttende møde en tirsdag, hvor alt kom på plads, og jeg skulle være sekretær. Projektet skulle to dage efter udmeldes til hele organisationen, og alle de folk, der havde givet tilsagn om at være med, skulle have deres arbejdsopgaver tildelt.

Midt i ovennævnte tirsdagsmøde meldte flere af nøglepersonerne pludselig fra. De kunne alligevel ikke påtage sig de ledende poster, der ellers var aftalt, bl.a. byggeledelse. Der var vist kun Verner Svensson, Jens Jylov om mig selv tilbage af dem, der skulle være med i organisationen. Det hele syntes at ramle, men Verner Svensson tog efter kort betænkningstid ordet, efter at have haft øjenkontakt med Jylov, og sagde til mig, "du må tage formandsposten". Jeg spurgte, "hvad med organisationsplanen?" "Du må rette den til og sætte folk på, som det passer dig. Den skal blot være klar til på torsdag". Men Verner Svensson gjorde endnu et skaktræk, og det skulle vise at være et vindertræk: Han satte mester på værftet, Flemming Nielsen, til at tage sig af byggeledelsen.

Jeg lavede planen færdig, og på mødet i Troelskærskolens bibliotek orienterede Verner Svensson forsamlingen om, at jeg nu var formand for halbyggeriet. Efter at jeg havde gennemgået de ændrede planer, var der stille et par sekunder. Så brød al mødedisciplin sammen, og der var bestemt langt imellem roserne til mig, indtil nogle i forsamlingen bekræftede min fremstilling, og jeg igen på mere demokratisk vis blev bebrejdet ting, som hurtigt blev rettet, og herefter gik vi i gang med selve dagsordenen.

Dannebrog blafrer ved indvielsen af hallen den 1. november 1969

Vi har ikke råd til at bygge – men vi har heller ikke råd til at lade være

Vi begyndte med at se på haller rundt i Danmark – rigtig mange. Vi fandt en i Hadsund, som passede i kvalitet. Nu kunne vi begynde at lave beregninger, skitser og overslag. Økonomien var endnu ikke særlig overskuelig. Jeg gik derfor igen til borgmester Axel Jørgensen og redegjorde for situationen, Jeg gav udtryk for, at vi ikke havde råd til det. ”Jeg kommer til samme resultat som I gør, men jeg har regnet og tænkt lidt mere over det og er kommet til den beslutning, at vi *ikke* har råd til at lade være”. Jeg tillod mig at sige, at det ville blive en barsk omgang. Axel Jørgensen mente, at det nok skulle gå og spurgte, om jeg havde mod på at gå i gang. Jeg svarede bekræftende. ”Så synes jeg, at I skal gå i gang”, sagde Axel Jørgensen. Da jeg åbnede døren på vej ud, sagde borgmesteren, ”du kan vel nok finde plads i skolens budget til lidt ekstra sekretærtimer”. Den udtalelse faldt kun to gange i min tid i Munkebo!

Jeg var også på besøg hos direktøren på Lindøværftet, Iver Hoppe, flere gange. Han ville bl.a. høre om planerne og gav tilsagn om, at Ejendomsselskabet kunne udarbejde tegninger til halbyggeriet i Munkebo, og at vi også kunne imødesee et beløb fra fonden. Vi skulle endelig fortsætte med indsamling af midler og tegne frivillig arbejdskraft, da denne indsats var højt værdsat og ville gavne størrelsen af donationen.

Der var både gode og dårlige begivenheder under arbejdet, f.eks. blev vi overraskede over, at vi skulle betale et større beløb for at få undersøgt grundens bærekraft, og det viste sig, at vi måtte flytte lidt rundt på hallens placering. Nordøstfyns Elforsyning forlangte pludselig, at vi skulle etablere en transformerstation ved hallen og selv afholde udgiften. Da vi var vant til megen velvilje fra myndighederne, forhandlede vi adskillige gange om prisen, men uden resultat. Heldigvis afholdt Ejendomsselskabet Lindø så hele udgiften til etableringen af transformatorstationen.

På et tidspunkt opstod der et ønske om, at hallen blev placeret ved torvet, og igen måtte borgmester Axel Jørgensen på banen, så hallen forblev på den nuværende placering. Bycentervejen blev skubbet lidt hurtigere i gang, og alle syntes, at placeringen var rigtig.

Det var positivt, at borgmester Axel Jørgensen fik donationen på 750.000 kr. fra fonden hjem længe før tid mod kommunegaranti for retmæssig brug. Det medførte et renteaflast på 3.500 kr. om måneden til hallen. Verner

Svensson var den ubestridte initiativtager, men det skal ikke være usagt, at borgmester Axel Jørgensens var en uundværlig støtte for projektet.

For at sætte halbyggeriet lidt i relief, kunne man forestille sig, at 2-3 mennesker sidder og taler om at bygge 30 parcelhuse her i Munkebo. De har ingen tegninger, ingen jord, ingen penge og kun deres gode vilje at sætte ind som sikkerhed

Klint Jensen på talerstolen ved indvielsen 1. november 1969

for eventuelle lånemuligheder. Sådan var situationen omtrent, da vi begyndte med Munkebohallen.

En by bygger en hal

”En by bygger en hal”, var sloganet, og det var ingen overdrivelse. Der var pionerånd.

Der opstod både meget sammenhold i byen og også mange venskaber og selskabelige sammenkomster. Den frivillige arbejdskraft var med under hele byggeriet, også rengøringsholdet, der afsluttede med at rengøre hallen den sidste aften inden indvielsen. Det var sent, og det var en betagende oplevelse.

Vi, der bare gik og dirigerede, må være taknemmelige for, at vi fik lov at være med til at gennemføre et projekt, der virkelig gav Munkebo et løft på idrætsområdet. Vi var mange, der i tilgift fik en uforglemmelig oplevelse men også en masse gule kort på hjemmebanen.

Der kunne være givet mange blomster, men kun én hustru fik en buket blomster ved indvielsen af hallen. Det var takken til Flemming Nielsens kone for, at han havde fået ”udgang” til at gennemføre det flotte stykke arbejde med halbyggeriet.

Den færdige Munkebohal i 1969